

การเสนอรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา :

การศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดศรีสะเกษ



นางสาวกมล แจกโง้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตครปรินญาครุศาสตร์ศตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย


พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-989-3

010896

145148051

A PROPOSED MODEL FOR ENHANCING HOME - SCHOOL RELATIONS
IN ELEMENTARY SCHOOLS : A CASE STUDY IN TRANG PROVINCE



Miss Kit Cheokwon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเสนอรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา
: การศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดศรีสะเกษ

โดย

นางสาวกัญญา แจ่มจันทร์

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์



บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อัญญาแจ่มจันทร์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท บัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประทีป บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิศนา เขมมณี)

.....
(ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เทพ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเสนอรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน
 ประถมศึกษา : การศึกษาเฉพาะกรณีในจังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อนิสิต นางสาวกมล ใจอกโพน
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ สุภณ อมรวิวัฒน์
ภาควิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2527



บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อเสนอรูปแบบที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา โดยอาศัยการค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ และการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ จากนั้นผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญของรูปแบบมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีข้อกระทงทั้งสิ้น 115 ข้อกระทง ตัวอย่างประชากรของการวิจัยนี้มี 2 กลุ่มคือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 244 คน และบุคลากรในชุมชน จำนวน 236 คน รวมเป็น 480 คน ผู้วิจัยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยนำความนึกเห็นและข้อเสนอแนะ ของกลุ่มตัวอย่างประชากรมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนที่สมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบของรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน ลักษณะของกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การประสานงานกับบุคคลต่างๆ หน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ การจัดหาและจัดสรรงบประมาณการใช้จ่ายในกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน การประเมินโครงการของการจัดกิจกรรม และการเสนอแนะวิธีการแก้ไขอุปสรรคและปัญหาของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ประถมศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม เห็นด้วยกับรูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นว่า มีความเหมาะสม กลุ่มเนื้อหาสาระสำคัญ มีขั้นตอนแนวการดำเนินงานที่ดี และสามารถนำไปปฏิบัติได้ นอกจากนี้ยังได้ให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะเพิ่มเติมคือการนำรูปแบบของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้นั้น ควรปรับให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น การใช้จ่ายเงินเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมควรใช้อย่างประหยัดและไม่ควรเรียไ้จากผู้ปกครอง สำหรับเวลาการจัดกิจกรรมต่างๆ ควรได้พิจารณาถึงความพร้อมของโรงเรียนและผู้ปกครอง กล่าวคือ ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อเวลาเรียนของนักเรียน และควรเป็นระยะเวลาที่ผู้ปกครองว่างจากการประกอบอาชีพ ครูจะต้องปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนและชุมชน ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเหล่านี้มาปรับปรุงรูปแบบที่สร้างขึ้นเป็นรูปแบบส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Proposed Model for Enhancing Home -
School Relations in Elementary Schools :
A Case Study in Trang Province.

Name Miss Kit Cheokwon

Thesis Advisor Professor Sumon Amornvivat

Department Elementary Education

Academic Year 1984



ABSTRACT

The purposes of the research were

1. To study the relationships and the activities that enhance home - school relations in the elementary schools in Trang Province.
2. To propose the model that enhances home - school relations in elementary schools.

Procedure

The researcher constructed the model for enhancing home - school relationships in the elementary schools by studying related documents and basic data obtained from the studies on elementary schools in Trang Province. A set of rating - scale questionnaire was constructed. There were 115 items in the questionnaire. These items were generated from the eminent concept derived from the constructed model. There were 2 groups of samples in this study, 244 school personnel and 236 layperson. Thus, there were 480 people altogether.

The obtained data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. The researcher, then adjusted the model by using the obtained data and suggestions to improve the previous constructed model.

Findings

1. The model for enhancing home - school relations were composed of the principles and rationale for enhancing home - school relations in elementary school, objectives, procedure, type of activities, strategies for getting cooperation among organizations and concerned parties, budget management, project evaluations and the suggestions for improvement.

2. Both groups of samples agreed that the model was appropriate and valid. They showed positive attitude towards the model. In addition, they suggested that the model should take into account the immediate environment of each locality. The budget spending shouldn't request chip - in funding from parents. Readiness for an activity - participating among parents and school personnel should be brought into consideration. Furthermore, they suggested that teachers should demonstrate good action towards home - school relations to public.

The researcher considered all suggestions and improved the constructed model.



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว ที่กรุณาให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขบทความภาษาอังกฤษ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาตรวจและให้คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบและแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดตรัง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ / กิ่งอำเภอ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ ทุกท่าน ครูใหญ่และคณะครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ที่กรุณาให้ความสะดวกและความร่วมมือในการเก็บข้อมูลด้วยดี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของแม่ ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือในกิจการการศึกษาของลูกตลอดมา และคุณสุรศักดิ์ หวีศักดิ์ อันเป็นที่รักที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา.

กิจ แจกโวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิจกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนประถมที่	8
ความสำคัญ และความมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน	11
หลักการ และวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน	15
องค์ประกอบที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองและชุมชน	20
บทบาทของผู้ปกครองในด้านการศึกษา	21
ระเบียบการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำโรงเรียนประถมศึกษา	22
ปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือจากผู้ปกครอง	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27

3. วิธีดำเนินการวิจัย	
การเลือกตัวอย่างประชากร	30
การสร้างรูปแบบ	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ	
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
อภิปรายผลการวิจัย	75
ขอเสนอแนะ	81
รูปแบบการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนประถมศึกษา	83
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก	
ก. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	138
ข. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร	166
ประวัติผู้เขียน	169

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนประชากรความชนากโรงเรียนในแต่ละอำเภอ	31
2. ผลการรวบรวมข้อมูล	35
3. สถานภาพทั่วไปของตัวอย่างประชากร	38
4. วิถีทางการศึกษาของตัวอย่างประชากร	39
5. ประสบการณ์ในการทำงานของตัวอย่างประชากร	39
6. การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนของตัวอย่างประชากร	40
7. การเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน	40
8. กิจกรรมที่บุคลากรในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	41
9. วิธีการที่ตัวอย่างประชากรคิดว่า โรงเรียนสามารถติดต่อกับ ผู้ปกครองได้ดีที่สุด	41
10. วิธีการที่บุคลากรในชุมชนสามารถติดต่อกับโรงเรียนได้ดีที่สุด	42
11. บทบาทและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของบุคลากร ในชุมชน	42
12. กิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถติดต่อกับทางโรงเรียนได้บ่อยครั้ง	43
13. หลักการและเหตุผลของการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน กับโรงเรียน	45
14. วัตถุประสงค์	45
15. การวางแผน	45
16. แนวการดำเนินงานส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	47
17. บทบาทของผู้บริหารการศึกษา	48
18. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน	48
19. บทบาทของนักเรียน	49
20. บทบาทของผู้ปกครอง	49
21. บทบาทของพระสงฆ์	50

22. บทบาทของคณาบดี, ผู้ที่ชาวบ้านให้ความนับถือ, กรรมการศึกษาโรงเรียน ผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน, คณะกรรมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน และสภาตำบลและหน่วยงานอื่น ๆ	50
23. กิจกรรมที่ส่งเสริมและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครองและศิษย์เก่า	50
24. กิจกรรมชักนำผู้ปกครองหรือชุมชนเข้ามาสู่โรงเรียน	51
25. กิจกรรมที่นำครูและนักเรียนไปสู่นบ้าน หรือชุมชน	52
26. กิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน และการให้บริการแก่ผู้ปกครอง และชุมชน	52
27. สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและประชาสัมพันธ์	53
28. แนวทางจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน	54
29. ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้รับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรม	54
30. การกำหนดระยะเวลาของการจัดกิจกรรม	55
31. การจัดสถานที่ในการจัดกิจกรรม	55
32. การประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ และหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ	56
33. การจัดหาและการจัดสรรงบประมาณ การใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	56
34. การประเมินผลโครงการการจัดกิจกรรม	57
35. การเสนอแนะวิธีการแก้ไขอุปสรรค และปัญหาของการส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	57

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย